

Goslač Vitomil

Meseci so odtelej pretekli. Vitomil je bil najsrečnejši človek na svetu.

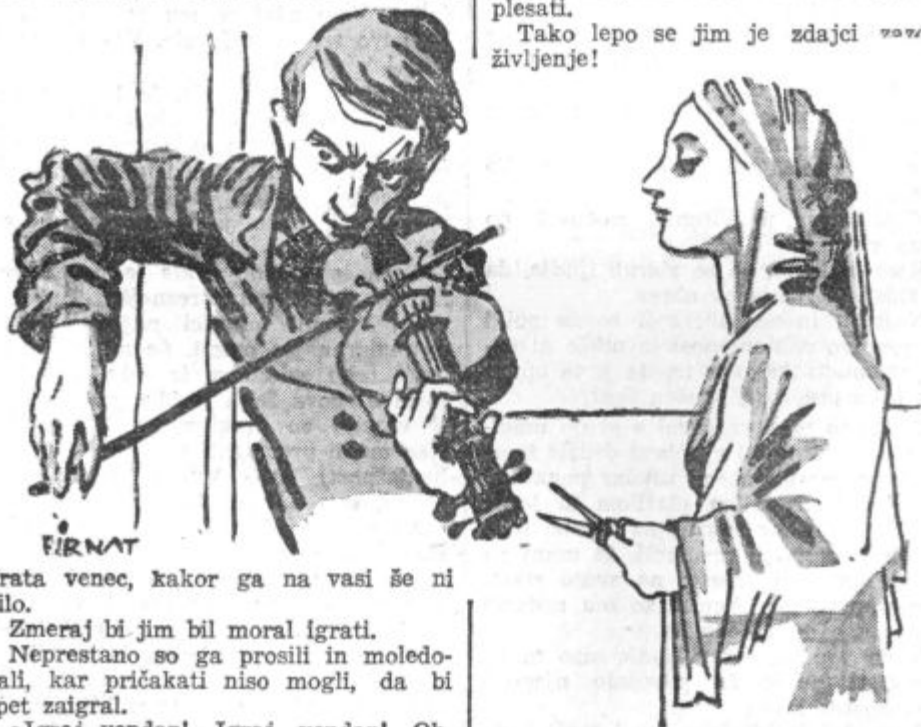
V svoji domači vasi pod lipami je prvič odkril ljudem svoje znanje.

Kako so bili razigrani. Fantje so vriskali in se smejali, starci jokali od sreče. Na ramenih so odnesli zvečer mladenciča domov. Dekleta so potrgala vse rože na svojih vrtovih in mu obesila na

z njo. Jasno in mogočno je igral, potem tiho in nežno, opojno in grmeče, hrepeneče in umirajoče. Kakor iz rokava je stresal pesmi, zmeraj nove in nove, ki jih še ni dotlej nihče čul. Še plesale jim je igral in takrat se je mladina zavrtela, kakor se še ni nikdar, kar zaplavalo je.

Po tem plesu so hoteli zmeraj samo plesati.

Tako lepo se jim je zdajci vzelo življenje!

FIRNAT

vrata venec, kakor ga na vasi še ni bilo.

Zmeraj bi jim bil moral igrati.

Neprestano so ga prosili in moledovali, kar pričakati niso mogli, da bi spet zaigral.

»Igraj vendar! Igraj vendar! Oh, igray vendar! Kdaj nam spet zaigraš?« — le te besede je čul, kamorkoli je šel.

Toda Vitomil ni igral.

S skrivnostnimi pogledi je odkimaval. Tri tedne in tri dni jih je pustil čakati, potem šele je spet vzel gosli v roke.

Tedaj pa je spet igral tako lepo, da je mladina zdihovala in so se starci smejali. Vsa vas je poslušala in bregovi

Toda Vitomila je gnalo v svet, kjer bi še drugi, imenitnejši ljudje prisluškovali njegovemu igranju. Nekaj ga je prevzelo, da je hotel s svojim darom osrečiti in napolniti ves svet.

Ponosno, vedrega čela je odpotoval v mesto.

Tam je igral neko nedeljo pred tiho množico na nekem predmestnem vrtu.

Vplivni ljudje, ki so ga čuli, so še ti-

sti dan raznesli glas o njem po vsem mestu. Veliki koncertni mojstri so prihajali in ga prosili, naj za veliko plačilo igra v veliki dvorani. Kmalu! Kmalu!

Da je igranje s takim mirom zavlekel za več tednov, je le še povečalo njegov ugled. Njegova slava in splošno pričakovanje se je širilo od dne do dne. Vse na njem se je zdelo ljudem čudežno. Da se ni nikoli učil, da je hotel igrati brez not in da nobeni svoji pesmi ni vedel imena. Rekel je, da bo igral, kar se mu bo ljubilo. Nič drugega ni povedal.

In vendar je bila dvorana, kjer je komaj pred tremi meseci poslušal Dana Karena s takim ponižnim občudovanjem, do poslednjega kotička polna, ko je stopil pred množico Vitomil sam, vitek, lep in tuj, kakor takrat Karen. Ni bilo listkov, ki bi pisali o vrstnem redu njegovih pesmi. Igral je sam iz sebe in mojstrsko, kakor še nikdo. Njegov lok ni več drsel po goslih. Videti je bilo, kakor bi plaval. Še nikdar pa ni človek tako globoko zagrabil duše, kakor on tisti večer.

Ne da bi se ustavil, ne da bi odložil lok, je igral ure in ure.

In med množico je bil čedalje globlji.

Tisti večer je Vitomil zaslovel po vsem svetu.

Kjer je hodil, so se zbirali ljudje, da bi videli vsaj njegov obraz.

Najvišji in najodličnejši so se pulili za njegovo naklonjenost in nihče ni mogel razumeti, kako je to, da je ta umetnik tako preprost, neučen fant.

In da je tako varčeval s svojo umetnostjo, da ni hotel v nobeni družbi igrati, da ni svojih pesmi nikdar ponavljal in v zlic kraljevskim plačilom ni hotel igrati več kakor enkrat na mesec, tega ljudje niso mogli razumeti, še manj pa to, da je igral zmeraj na svoje stare, obrabljene gosli, čeprav so mu podarili sto in sto dragocenejših.

Toda vse to, česar ljudje niso mogli razumeti, je le še povečalo njegovo skrivnostno slavo.

Leto dni je bil že v svoji sreči ljubljeneč sveta, prvi in najslavnejši goslač.

V vseh glavnih mestih, na vseh dvorih je igral. Toda povsod samo enkrat. In šele zdaj, po skoraj dveh letih, se je vrnil v izhodišče svoje slave, v veliko mesto, kjer je čul Dana Karena in prvič izkusil svojo umetnost.

Takrat je bil praznik za vse mesto. Njegovi prvi poslušalci so mislili, da

imajo pravico do njega in nikdar ga niso nehali prositi, naj se vrne.

In zdaj je bil med njimi s kraljevskim, srečnim izrazom zadovoljnega dajanja, ki se ga je s časom navzel. Njegove sveteče s očmi so pravile: »Prav je! Bodite nekaj ur zadovoljni! Nekaj prav lepega vam bom zaigral!«

Nastavil je lok, — tedaj — je njegova roka nehote zastala. Občutek, da sta njegova umetnost in življenje šele zdaj dosegla vse, kar si je želel, je prevzel njegovo srce.

Med poslušalci sredi dvorane je sedelo v resnem pričakovanju dekle, ki je takrat pri koncertu Dana Karena tako resno poslušalo in se samo enkrat, za trenutek, nebeško lepo nasmehnilo. Prav tako lepa je bila, še celo ista biserna mreža je spet pokrivala njene zlate lase.

Nekaj v Vitomilu je zavriskalo.

Ne da bi si bil priznal in vedel, je prav za prav ves čas čakal na to poslušalko. Vsaj zdaj se mu je tako zdelo. Njegovo srce je zaigralo. Ves srečen je vzel lok v roke.

In igral je krasneje, še bolj iz srca kakor kdaj poprej. Iz neznanega izvira je prihajala pesem za pesmijo, in njegova duša je hitela med igranjem k tuji deklici, kakor bi hotela nestrpnost vpraševati, kako ji je njegova pesem všeč.

Toda lepo, tiho dekle je ostalo resno, še celo čedalje resnejše. Tedaj je vrgel Vitomil množici najognjevitješe, najrazigranejše pesmi. Še nikdar ni govoril tako zelo sam iz sebe. Hotel je to in njegova želja je bila goslim ukaz. V veselju so prekipevale. Ljudje kar niso mogli premagati svojega veselja in hvaležnosti, ko je Vitomil nehal.

»Še, še!« — so zahtevali.

Vitomil je odkimal in z obžalovanjem skomignil z ramo.

»Danes ne morem, čeprav bi rad,« je pravil njegov izmučeni obraz.

»Potem jutri, jutri!« je moledovala množica v en glas, kakor bi se bili vsi dogovorili.

Le ena ni prosila in zahtevala. Le ena je ostala negibna in tiha, tudi zdaj.

In prav zato je rekel Vitomil, samo zaradi nje: »Da!«

Sto in sto glasov se je združilo v enoglasno zahvalo. Vitomil pa se je samo izpraševal, ali se tudi dekle veseli, ali bo spet prišlo, ko bo jutri igral.

Da, spet je prišla. V beli obleki, z biserno mrežo. Sedela je sredi dvorane, tako lepa in nežna, toda še tišja in resnejša kakor včeraj. Vitomil se je

vpraševal: »Kako bi mogel ganiti nje-no srce?«

Kakor v vročici je igral. Vse njegovo strastno hrepenenje se je samo od se-be zililo v pesmi .Srce trgajoče, sladko božajoče, divje, boleče melodije so hi-tele po dvorani. Čedalje globlje v dušo so segali zvoki. Vitomil je igral, kakor bi hotel dati svoje življenje v pesem. Prosil jo je, rotil jo je...

Množici je zastal dih.

Kaj je danes tako čudnega?

Kakor bi jih bila vse prevzela neiz-merna ljubezen do Vitomila, so se smehljali. Videlo se je, kakor bi bile vse te žene same matere, možje sami očetje, mladi ljudje sami bratje in se-stre, ki bi ga vsaj enkrat hoteli objeti, pobožati... Vsi so videli, da trpi, če-dalje bolj trpi. Rože so padale na oder, ko je nehal, venci s šumečimi trakovi. In ploskajoča množica se je stiskala kakor zid ob odru.

Le nje, ki jo je ves čas iskal z očmi, ni videl. Spet se ji ni premaknila niti črta na obrazu, čeprav ni bilo nikogar, ki bi bil tako napeto poslušal kakor ona. To je Vitomil dobro vedel in ta zavest je postala vse jasnejša, kolikor bliže je bil izčrpanosti.

Kakšna uganka! Kakšna uganka!

Kaj ji na njegovem igranju ni bilo všeč? Kaj ji je manjkalo? Kaj ni prav storil? Njegovo srce je bilo velika rana.

Čul je ,kako besne srečni ljudje oko-li njega. Čul je, kako se mu prilizuje-jo, moledujejo, prosjačijo:

»Še tretjič!«

Resne moške oči so prosile, ljubki ženski in deklinški glasovi so klicali: »Jutri spet! Jutri spet!«

In tedaj je pograbilo Vitomila nekaj kakor pijanost, upornost, blaznost. Če je vzdržal dva dni po vrsti, bo zdržal še tretji dan! —

Hotel je, moral je doseči svoj namen, ki ga nihče med poslušalci niti slutil ni. Droben nasmešek!

Izmučeno, skoraj brez zavesti je pri-kimal:

»Da!«

»Da, da!« je zaklicala vsa dvorana za njim, kakor bi ljudje pravili drug dru-gemu.

Zdaj se ni mogel več premisliti.

Ze zaradi obljube, ki jo je ljudem dal, ni smel odreči. Ves drugi dan je bil razburjen.

Zvečer ni mogel reči z odra kakor druge dni: »Danes vam bom zaigral nekaj posebno lepega!«

Bled, še večji, še mogočnejši je bil Vitomil tisti večer.

Čudna tesnoba ga je prevzela že pri prvih zvokih. In duše so zatrepetale in trepetale vse bolj in bolj. Tako ni še nikdar igral.

Kakor iz praglobin trpljenja je zve-nelo. Nekaj tako kruto lepega, zlove-šče lepega, kakor še nikdar, je prihaja-lo iz njegovih strun. Bilo je kakor upor, kakor vihar, ki podira gozdove in po-taplja ladje. Bila je trma in moč, pre-povedane misli peklenškega trpljenja, — in tihi glasovi vmes ,kakor zdihova-nje, tožbe.

Saj ni hotel tako, oh, saj ni hotel! Sam se je teh glasov na smrt prestra-šil. Hotel je kupiti samo smehljaj, priigrati je hotel smehljaj z dekletovih ustnic.

(Dalje prihodnjo nedeljo.)

Vlad. Kapus:

Divji prašiči

Kakšni bili so orači,
ki so polje preorali,
a namesto bi sejali
s polja sadež so pobrali?

Čudne pluge so imeli:
z rilci zemljo so rahljali,
ki nalašč za to s čekani
ostrini jih okovali.

Kmetiči so žalovali,
vsi so bili slabe volje,
saj za nočnimi orači
našli so le prazno polje.

S polja v gozd so jim sledili:
Tam orače so odkrili,
ko v mlakužici v goščavi
črna trupla so hladili.

Puške so spregovorile
in oddale so plačilo,
ki ščetinarji prejeli
so za delo ga obilo.

Mlinar in velikani

Pred davnimi, davnimi leti je živel na zelenem hribu kmet, ki je imel mlin na veter. Ta mlin pa je bil last mogočnega viteza Urha Višavskega. Mlinar je bil v njegovi službi in vitezovi hlapci so leto in dan vozili žito z višavskega gradu v mlin, vračali pa so se z moko. Tedaj pa je šel glas po deželi, da prebiva tam blizu velikani, ki je še močnejši kakor trdosrčni vitez Urh Vi-

šavski. Nihče ga še ni videl, le stara gosja pastarica Liza, ga je ugledala v kresni noči, ko je čepel pod grajskimi zidovi. Ljudje so se ji smejali in se iz nje norčevali. Začeli so ji praviti bojzljiva Liza.

Nekoč pa je moral mlinar otovoriti osla in nesti v grad dve vreči najlepše moke. Ko je šel skozi gozd, je nenadoma začul od daleč jezno godnjanje in zabavljanje. Krenil je tja, odkoder je slišal glasove in zdajci je zagledal velikana, ki se je bil ujel med dvema skalama.

»Ob pravem času prihajaš, mlinar,« je zakričal velikani. »Pridi sem in pomagaj mi!«

»Kaj pa je?« se je opogumil mlinar. »Kaj se vam je pripetilo, visokost? Ali ste se vjeli kakor lisica v skobec, kaj?«

»Nikar se ne norčuj, mlinar,« se je zadržal velikani. »Če mi boš pomagal, ti ne bo žal!«

Lahko rečeno — težko storjeno. Mlinar je privezal osla k drevesu in jel vleči velikana za noge, za roke, za glavo — toda vse je bilo zaman. Tudi skala se ni hotela premakniti, naj se je upiral vanjo kolikor se je hotel. Velikani je ostal v pasti.

Tedaj se je mlinar domislil.

»Počakaj malo,« ga je potolažil, »tako se vrnem.«

In že je izginil med drevjem.

Čez dobro uro se je vrnil otvorjen

s težko debelo vrvjo. En konec je privezal na orjaško smreko, ki je stala nedaleč od skale, drugega pa je dal velikanu v roko. Dolgin je hitro razumel, kaj mlinar misli. Krepko je potegnil za vrv, da se je smreka zamajala in sta skali zahreščali. Še enkrat je potegnil in rešen je bil.

Ves vesel, da je zdaj svoboden, je dal mlinarju majhno vrbovo piščalko.

»Če boš kdaj v stiski, zažvižgaj nanjo, pa pridem in ti pomorem.«

Komaj je to izrekel, že ga je gozd vzel.

»Piščalka je res lična,« si je dejal mlinar in jo spravil.

Tri leta so minula in mlinar ni imel še priložnosti, da bi nanjo zažvižgal. Potem pa je prišlo poletje, ki je bilo za mlinarja usodno. Nikoli ni bilo vetra, da bi pognal mlin, v shrambi pa je čakalo sto in sto vreč žita, ki bi ga bilo treba zmleti. Mlinar je sporočil v grad, da ne more mleti, toda vitez je bil trdega srca. Ukazal je, da mora biti žito zmleto. Nekega dne je sam na konju pridrvel v mlin in zagrozil ubogemu mlinarju, da ga požene s posestva, če žito ne bo drugi dan zmleto.

Siromak je bil tako preplašen, da je pozabil na čudodelno piščalko, ki mu jo je bil dal velikani. Vso dolgo noč je ždel v svoji izbici in čakal, čakal na veter, ki ga ni hotelo biti od nikoder. Zjutraj je odšel ves žalosten od doma, kjer je preživel toliko lepih let. Ni hotel počakati, da bi ga vitez spodil.

Med potjo pa se je zdajci spomnil velikanove piščalko. Trikrat je zažvižgal nanjo in nenadoma je stal dolgin pred njim kakor bi bil iz tal zrasel.

»Nu, mlinar, kaj je?« ga je osorno vprašal.

»O, gospod,« je obupano odvrnil mlinar, »do drevi bi moral zmleti graščar-

ku polno slišanbo žita, pa noče biti vetra.»

»Če je samo to, bodi kar brez skrbi,« ga je velikan potolažil. »Pojdi v mlin in nasuj žita med kamne! Za veter pa prepusti skrb kar meni!«

V nekaj korakih je bil pri mlinu, trikrat je pljunil vroke, prijel za vetrnice in jih jel vrteti, kakor bi bile igračka. V mlinu so zaropotale stope in mlinski kamni so kar zaplesali. Mlinarju se je zasmeljal, da so se mu usta raztegnila do ušes, nasipal je žito, da so ga roke bolele. Debele potne kaplje so mu tek-le s čela, toda ni se zmenil zanje. Vrečo za vrečo je izpraznil in ko so zvečer prišli grajski hlapci po moko, je bilo vse zmleto in mlinar je bil rešen.

Ivo Grahor:

Plavanje

Mirko se je pripravljaj, da pojde gledat, kako se bodo kopali mladi pujski. Bilo je že toplo poletje in oče je odločil, da zdaj že lahko dekla požene mlade prašičke na vodo, da se okopliejo. Kopel živalim samo koristi in — hvala bogu, pri Mirkovih je bilo mnogo vode, tekla je mimo hiš. Ob jezcu se je reka delila v glavno strugo in majhen potok. Tam je nastal peneč slap, ki je padal v nekaj metrov širok tolmunček. V tem tolmunu je rekel oče, se bodo lahko tudi najmlajši pujski brez nevarnosti vsak dan kopali. To je bilo prav. Najbolj prav je bilo Mirku. On si je obetal od prašičje kopeli veliko zabave in se tudi ni prav nič zmotil, le da so se zabavali najprej drugi in najprej na njegov račun.

Vnema, s katero se je Mirko na kopanje pujskov pripravljaj, je bila slepa. Pa njegova mama, ki je njegovo preveliko veselje takoj opazila, mu ni rekla ničesar, dovolila mu je celo, da gre on odpirat ograde pred svinjaki, kamor je bila že spustila prašiče.

Ograda je bila širok prostor, namenjen za to, da so se pujski po njem sprehajali, kadar je bilo lepo vreme. Sem je dekla puščala živali vsak dan po obedu, treba je bilo torej le še odpreti in paziti, da kam ne ubežijo. V

ta namen so Mirkovi vse potrebno ukrenili. Mati se je skrila zad za svinjak in branila proti hiši, dekla je branila vrt in pastir je zaprl vse hleve. Pot proti vodi je bila ravna, šele onkraj mostu se je polagoma nižala in izginjala naposled v potok.

Mirko je ves ta svet dobro premeril in, ker mu je mati dovolila, da on odpre plot pri ogradi, si je mislil, da on vse to delo vodi in upravlja.

Stopil je k plotu. Pujski se najprej niso zmenili zanj. Samo eden, tisti s črno liso na plečetu in zvitim repkom je vohal okoli vrat. Ko pa se je Mirko dotaknil zapaha, ga je opazila sama mati prašičkov, ogromna svinja. Bila je blizu in se je takoj dvegnila. Pujski so se zapodili za njo. Na enkrat so bili vsi pri izhodu in komaj je Mirko nekoliko odrinil plot, so že planili kar drug čez drugega ven in so odrinili plot in Mirka. Mirko je padel, kakor je bil dolg in širok. Pri tem pa so se pujski razpodili ko sami peklenščki na vse strani. Seveda! Lahko so se razpodili, ker jim ni nihče branil. Pujske z zvitim repkom je drvel kar čez Mirka, ki je že ležal na tleh. Mirkova mama in dekla in pastir, ki so videli, kako se je Mirko pred pujski prevrnil, so prasili v tak smeh, da so se komaj držali za trebuh. Prašički pa so v tem času lepo šli vsak svojo pot in se za Mirka niso zmenili. Mirko se je sicer hitro dvignil, toliko da so prisotni ljudje vso reč komaj opazili. Opazili pa so ga le. Naloga se mu ni prav posrečila, in tudi nekoliko sram ga je zdaj bilo.

A Mirko ni bil boječ deček. To, da je pal, ni sploh nič, zdaj je glavno to, da pujski kam ne pobegnejo. Pognal se je naprej in obletel takoj najbolj nevarne strani, koder bi prašički lahko pobegnili. Med tem so se tudi njegovi pomočniki in stražniki znašli in mu pomagali. Posrečilo se jim je in kmalu so zgnali čredo v kup, pa krenili po poti naprej, kamor je bilo treba. Opravka je bilo za vse dovolj. Niso se več utegnili smejeti. Mirko je vsakogar ošinil po enkrat s pogledom. Vendar se mu je še zdelo, da se vsem še pozna na obrazu tisti smeh, ki je prej veljal njemu. To ga je spet nekoliko razjezilo. Pograbil je nekje vejo in z njo švrkal prašičke.

In vendar! Ali se je on kaj jokajl prej, ko je padel in so pujski drveli čezenj! Prav nič ni jokajl. Takoj se je dvignil. Tega ne znore vsakdo. Tu ni bilo prav nič smešnega. Naj se kar smejejo, on jim že še pokaže, da se

bridko motijo, ako mislijo, da se prašičev boji ali pa celo, da se jih je tako prestrašil, da je pred njimi padel. V resnici so ga živali premagale s silo, ker so odrinile vrata.

Vesel in navdušen je bil ob tej misli. Najbolje bo, da jim dokaže, je mislil in stekel za pujski.

Prignali so jih vsi štirje že prav do potočka in preden so se živali znašle, so bile že v deroči vodi. Oče je bil zavrnovico pri mlinu zaprl, da je voda močnejše otekala.

V potoku je voda čedalje bolj naraščala. Že je segala Mirku čez kolena. Pujski so silili ven in na plitvino, da bi pobegnili. Niso se bili še privadili vode. Radi bi se bili rešili iz te preobilne dobrote, ki jim je silila v trobčke in rilčke in v oči. A niso mogli. Povsod so bili takoj za njimi ljudje in jim niso pustili nikamor. Najhujši pa je bil najmlajši, tale petletni Mirko, žvirca. Povsod je bil. Oborožil se je bil z ogromno vejo. Tako so pritirali pujske po jezcu navzgor in jih potiskali v globoko vodo. Tu se je kopelej šele pričela. Pralci so delali, da so bili kar znojni.

Ženske so se oborožile, vsaka z volido ali pa s cumjo in so hitele prašiče umivati. Dekla jih je ribala s krtačo. A kaj je bilo to? Mirko je bil nekam izginil.

Seveda, voda je bila tu pregloboka, prišel je na jez, naprej pa ni mogel in tudi plavati ni znal.

Tako si je gotovo mislila njegova mati. Zelo se je razjezil. A zdaj je bil spet tu. Planil je naenkrat iz grma in je bil nag. V samih plavalnih hlačicah je bil. Zabredel je v vodo do pasu. Ženske so kar ostrmele in kriknile.

»Ne tja, ali ne vidiš, da je globočina?«! je zakričala mati, toda Mirko je ni več slišal. Njegov načrt je bil že sklenjen. Preden so mu utegnile najbližje živalice pobegniti, jih je Mirko dohitel, prijel za uhlje enega prašička in sedel nanj, kakor bi ga zajahal. Prašiček se mu je izmaknil. To je bilo smeha naokrog. Domači ljudje so gotovo vsi mislili, da pade Mirko v vodo in tudi sam je vedel, da plavati pa ne zna. Prav zato pa se je krepko prijel z obema rokama. Žival pod njim je bežala in tako sta orala po vodi. Pujsek je plaval. Ta je bil prav tisti s lisiko.

»Glej, glej, nese ga!« je kričala mati in smejala se je. Zdelo se ji je zabavno.

Med tem se je zgodilo pa vendar še nekaj, česar ni nihče opazil. Ko sta prašiček in Mirko plavala, se je njemu zadelo, da mora tudi on plavati, sicer ga zalije voda. Voda je bila globlja in globlja, nabirala se je nad jezom. V tem trenutku ni bilo mogoče nikamor nazaj. Bilo je, kakor da pujske tone. Potapljal se je. Z njim vred se je potapljal Mirko. Postal je kar vroče in v tistem strahu je pričel Mirko sam gibati in je plaval, čof, čof. Izgubil je iz oči ves svet. Ali naj krene h kraju? Iskal je v mislih rešitve, med tem pa je mahal in odriaval vodo kar naprej, kar naprej in — je spoznal, da gre. Plaval je. Nič več in nič manj, samo to: on je znal plavati.

Zavedel se je spet, da je tu in da ga vsi drugi vidijo in občudujejo.

O, naj ga le vidijo, kako plava. Naj le vidijo, kako zdaj pujski beže pred njim in kako se oni njega boje. On se jih ne boji, pa še nalašč zaradi njih je šel in se je k sreči naučil plavati. Haha! Smejal bi se, ako ne bi voda silila v usta.

Bilo je mogoče res smešno videti tisto tam pri svinjaku, kako je padel, ampak naj se zdaj še kdo smeje, ko plava Mirko po veliki vodi med mladimi pujski!

Tako je mislil. Bil je popolnoma srečen.

In prevrnil se je znova v vodo, brezskrbno, kar med prašiči. Zdaj naj pogledajo ljudje in naj vidijo, da so pujski — njegovi prijatelji.

Začarani dežnik

Izposodi si dežnik in reci, da ga hočeš elektrizirati. Potem počasi sedi na stol. Vzemi dežnik v roko in ga začni gladiti od konice do ročaja. To delaj precej dolgo, da postanejo gledalci dovolj radovedni. Potem razkorači noge, postavi dežnik mednje in glej — dežnik bo stal sam od sebe pokoncu.

Kako boš to napravil?

Vzemi kos črnega sukanca in si ga priveži na obe koleni. Dežnik naj stoji pred njim, da se nanj naslanja. Paziti moraš le, da bo toliko temno, da gledalci sukanca ne bodo opazili.

Kaj pišejo Jutrovčki?

Zdi se mi, da sediš pri debeli mizi, pre-mišljaš in čakaš naših odgovorov. Ti imaš že vse naše misli v svoji glavi, ki jih mislimo mi »Mladi Jutrovčki«. Želim, da bi priobčevalo »Mlado Jutro« sanjave pravljice, ker sem deklica in rada čitam pravljice o vilah, povodnem možu, rojenicah ali sojenicah, palčkih itd. Ker pa čitajo »Mlado Jutro« tudi dečki, ki imajo radi indijanske povesti in pustolovske zgodbe, naj prinaša »Mlado Jutro« vsakega nekaj. Rada bi čitala v njem tudi več veselih pesmc. Z veseljem pričakujem prihodnjega »Mladega Jutra«, v katerem bodo odgovori. Rada rešujem uganke in rebuse, ki jih prinaša »Mlado Jutro«.

**Tilka Mohar, uč. slov. razr.
v Mozlju, srez Kočevje.**

Stric Matic, Tvoje lepe pesmice in povestice, ki jih imaš toliko, čitamo vsi radi. V »Mladem Jutru« je tudi dosti koristnega, zabavnega in veselega. Meni je v njem vse všeč in zadovoljna sem, da je toliko lepih reči. Tudi moje tovarišice so vesele. Pa mi praviš, ali naj pišeš indijanske povesti ali sanjarske zgodbe. Jaz bi najrajši, da bi napisal vsakega nekaj, da bodo tudi naši bratci lahko kaj čitali. Veš, jaz sem pa taka, same povestice in pravljice bi čitala. Zato pa pridi enkrat v našo vasico in prinesi s seboj poln koš lepih povestic. Kaj ne? Zdaj pa le spet piši naprej, da te ne bom zmotila. Mislim, da boš zadovoljen z mojim spisom. Bodi lepo pozdravljen in vsi Jutrovčki!

**Amalija Juvan, uč. slov. razr.
v Mozlju, srez Kočevje**

Gotovo se boš začudil mojemu pismu. I seveda, moram ti povedati, kaj mi uga-ja v »Mladem Jutru«. Ti imaš polno omaro povestic in pesmic, pa prosim, da še moj spis sprejmeš k sebi. Prosim, ne vrzi ga v koš. Zdaj pa moram začeti pisati Tvoj natečaj: Meni uga-ja v »Mladem Jutru« Vasko in palčki, slike, ki nam jih pripoveduje mesec, šale za male in indijanske povesti. To Te še prosim, da bi priobčil kako igrico in nam povedal, kako otroci v drugih krajih delujejo v mislih in dejanjih v korist državi. Povem Ti, da sem Sokolica in vdana državljanka. Napiši kaj o kraljevski družini, ker bi rada kaj slišala o njej, zlasti o Pe-

trčku, Tomislavu in Andrejčku. Ti gotovo več veš in slišiš o njih, ker si bliže Beograda nego jaz. Poslušaj tole pesmico:

Ljubi stric Matic,
mnogo imaš novic,
povej mi, povest napiši
in slike lepe riši,
kak dolge so nam miši!

**Nada Gostič, uč. slov. razr.
v Mozlju, srez Kočevje.**

Dragi Jutrov striček! Po pravici Vam povem, da mi je v »Mladem Jutru« od začetka do konca vse všeč. Strašno rada čitam Vaše pravljice, pesmice in vodilne povesti in rada rešujem uganke in križanke. Ničesar ne morem grajati. Po mojem mnenju naj ostane »Mlado Jutro« takšno kakršno je. Prav lepo Vas pozdravlja

**Elza Bukovec, učenka, St. Pavel pri
Preboldu (tkalnica).**

Ljubi stric Matic! Zelo sem se razveselila novega natečaja, zlasti še, ker lahko povem svoje želje. Najljubše so mi skrivalnice, rebusi, šale za male in pravljice. Zelo rada imam tudi igre. Večkrat smo se jih šli igrati k basenu s prijateljico in gospodično. Žal mi je le, da izhaja »Mlado Jutro« samo enkrat na teden. Najrajši bi ga čitala vsak dan ali vsaj dvakrat na teden. — Prav lepo Vas, ljubi stric Matic, pozdravlja

**Terezija Roškar, uč. V. razr.
pri Kapeli, p. Slatina - Radenci.**

Dragi stric Matic! Na Tvoj poziv se tudi jaz oglasim. Meni je »Mlado Jutro« zelo všeč, zakaj v njem so lepe povesti, pravljice, uganke, rebusi in še vse drugo. Posebno naslovne povesti so mi zelo všeč. Najbolj: »Punčkine prigode«, »Johnie in mačke« in »Vasko in palčki«. Zelo rad bi čital več živalskih zgodb in basni, potem pa navodil za ročna dela. Želel bi tudi, da bi opustili pesmice in objavljali na njihovem mestu novice z vsega sveta. Na zadnji strani lista pa naj ostanejo »Uganke«, »Šale za male«, »Rebusi«, »Križanke« in podobno.

**Ivan Lanišek, uč. III. razreda
Sv. Peter v Sav. dolini**

Hokus-pokus

Nova umetnija

Če zaide zamašč v steklenico, se ni treba jeziti. Prav lahko ga boš spravil spet iz nje. Vzemí samo košček žice (ali

pa tanke, toda močne vrvice), vtakni ga v steklenico, vjemi vanj zamašek ter potegni! Mali zlikovec bo takoj zunaj.

Nit, ki ne zgori

Pokaži gledalcem pol metra dolg košček niti in jim ga tudi daj v roko, da ga preizkusijo. Potem ga sežgi nad svečo in zdrobi pepel med dlani. Prej pa si že skrili med sredinec in prstanec popolno-

ma enak košček zvite niti. Med tem ko maneš pepel, spraviš skrito nit na dlan in jo počasi razviješ ter pokažeš gledalcem.

Tej umetnji, ki se ti bo z malenkostno vajo in spretnostjo hitro posrečila, se bodo gledalci zelo čudili, ker jim ne bo šlo v glavo, kako se je mogla zgorela nit izpremeniti v prvotno obliko.

Stile za male

Stric Miklavž pride na obisk in dobi svojega nečaka Janezka vsega obupnega pred kupom jabolk.

»Kaj pa delaš?« ga vpraša stric.

»Oh, zastoka Janezek, učitelj nam je dal nalogo, naj izračunamo, koliko časa je treba, da pojemo trideset jabolk, če potrebujemo za vsako jabolko po drugo

minuto. Zdaj sem se lotil dvanaajstega jabolka, pa se mi je že ustavilo.«

★

Majda: »Rada bi kupila knjigo za majhnega dečka!«

Prodajalec: Ali mi lahko poveš, kak deček je to?«

Majda: »Višnjeve oči ima in plave lase!«

★

Marica: »Brala sem o nekem puščavniku, da si je dvajset let kuhal kosilo.«

Zdenka: »Moj Bog, ali je moral bit lačen, ko je bil s kosilom gotov!«

Kvadrat IV

1	2	3	4
S	T	O	L
S	T	O	L
S	T	O	L

Navpično in vodoravno:

1. sveta gora v Grčiji, 2. soročnik 3. prestolca Norveške. 4. —.

RESITEV KVADRATA III.

1. mast, 2. Ante, 3 —, 4. tela.

Rešitev zlogovnice
berač, lajna.

Rešitev dopolnjevalnice
iskra.

Rešitev številnice
sviloprejka.

Za naše risarje

